

НЕДІЛЬНІ **А**ПОСТОЛЬСЬКЕ І **Є**ВАНГЕЛЬСЬКЕ **Ч**ИТАННЯ

НЕДІЛІ УСІХ СВЯТИХ РУСЬКИХ

Київ
2016

СОБОРЫ ВСЕХ СТЫХЪ ЗЕМЛИ РУССКОЙ

Послання Святого Апостола Павла до Римлян,
зачало 81 (з половини), глава 2, стихи 10–16.

Бра́тїє, сла́ва њ че́сть њ ми́ръ
вса́комꙋ дѣла́ющемꙋ бѣ́гоє,
їꙋде́єви же прѣ́жде њ є́ллину.

Нѣ́сть бо на ли́ца зрѣ́нїа
оꙋ́ бѣ́га.

Є́лицы бо беззако́нны (без
зако́на) согрѣ́шиша, безза-
ко́нны (без зако́на) њ погіб-
ну́тъ: њ є́лицы въ зако́нѣ со-
грѣ́шиша, зако́номꙋ є́ды прї-
ї́мꙋтъ.

Не слы́шателїе бо зако́на
пра́ведни прѣ́д бѣ́гомꙋ, но твор-
цы́ зако́на, сїи ѡ́правда́тца.

Є́гда бо ꙗзы́цы не ї́мꙋще
зако́на, є́стество́мꙋ зако́н-
наѡ творѣ́тъ: сїи зако́на не
ї́мꙋще, са́ми себѣ є́тъ за-
ко́нꙋ:

Ї́же ꙗвля́ютꙋ дѣ́ло зако́н-
ное напі́сано въ сердца́хꙋ сво-
ї́хꙋ, спослу́шествꙋюци ї́мꙋ
со́вѣсти, њ междꙋ собо́ю по-

Браття! Слава і честь і
мир усякому, хто ро-
бить добро, спершу
юдею, *потім* і елліну!

Бо Бог не дивиться на
особу.

Ті, які, не маючи за-
кону, згрішили, поза
законом і загинуть; а ті,
які у законі згрішили,
за законом будуть за-
суджені,

бо не слухачі закону
праведні перед Богом,
але виконавці закону
виправдані будуть,

бо коли язичники, що
не мають закону, з при-
роди законне чинять,
вони, не маючи закону,
самі собі закон:

вони показують, що
справа закону написана
у них в серцях, про що
свідчить їхня совість і
думки їхні, які то звину-
вачують, то виправдо-
вують одна одну,

мыслѡмъ, ѡсѡждающеюмъ и ли
ѡбѣщающеюмъ, въ день ѡгда
сѡдитъ бѣтъ тайнамъ человекѡ-
комъ, по бѣговѣстїю моему,
иисомъ хрѣтомъ.

у той день, коли, за
моимъ благовѣстямъ, Богъ
буде судити таємні дѣла
людей черезъ Иисуса
Христа.

Друге читання з послання Апостола Павла збігається з читанням минулої неділі.

**Читання з Євангелія від Матфея, зачало 9, глава 4,
стихи 18-23**

Во время оно, ходя иисъ
при морѣ галілейскомъ, видѣ
двѣ брата, симона глаголемаго
петра, и андреа брата его,
вметающа мрежи въ море,
бѣста бо рибарѣ.

И глагола има: грядѣте по
мнѣ, и сотворю вы ловца
члвчкомъ.

Она же ѡбѣе ѡставльша
мрежи, по немъ идоста.

И пришедъ ѡтѣдъ, видѣ ина
двѣ брата, іакѡва зеведеева и
іоанна брата его, въ кораблѣ
съ зеведеомъ отцемъ его,
завязующа мрежи свои, и

Одного разу, проходячи біля моря Галілейського, Ісус побачив двох братів: Симона, що звався Петро, і Андрія, брата його, які закидали сіті в море, бо вони були рибалки, і каже їм: **ідіть за Мною, і Я зроблю вас ловцями людей.** І вони зразу ж, покинувши сіті, пішли за Ним. Ідучи звідти, далі побачив Він інших двох братів: Якова Зеведеєвого та Іоанна, брата його, у човні із Зеведеєм, батьком їхнім, які лагодили сіті свої, і по-

воззвѣ̀ла̀.

Она же ѿбѣ̀гши́ воста́въша корабль и́ о́тца̀ своего̀, по не́мъ и́до́ста.

И прохоща́ше всю́ галілею́ и́исъ, о́уча̀ на со́нмищахъ и́хъ, и́ проповѣ́дала̀ е́вѣ́ліе црѣ́твїа̀, и́сцѣ́ляла̀ всѣ́къ недѣ́гъ, и́ всѣ́къ ѣ́зю въ людехъ.

кликав їх. Вони, покинувши човен і батька свого, зразу ж пішли за Ним. І ходив Ісус по всій Галілеї, навчаючи в синагогах їхніх і проповідуючи Євангеліє Царства, зціляючи всякий недуг і всяку неміч у людях.

Читання з Євангелія від Іоанна, зачало 51, глава 15,
стихи 12-20

Рече́ гдѣ́ своїмъ о́ченикѣ́мъ: Сїа́ е́сть заповѣ́дь моя̀, да любите́ дрѣ́гъ дрѣ́га, ѣ́коже возлюбїхъ вы́.

Больши́ се́а́ любвѣ́ никто́же и́мать, да кто́ ду́шю́ свою́ положи́тъ за дрѣ́ги своѣ́.

Вы́ дрѣ́зи мои́ е́сте́, ѿце́ творите́, е́лика ѣ́зъ заповѣ́даю ва́мъ.

Не кто́мъ ва́съ глаго́лю раба́ми, ѣ́кѣ́ ра́въ не вѣ́сть, что́ творїтъ гдѣ́ е́го̀: ва́съ же́ реко́хъ дрѣ́ги, ѣ́кѣ́ всѣ́, ѣ́же

Сказав Господь Своїм учням: це заповідь Моя: щоб ви любили один одного, як Я возлюбив вас. Нема більшої від тієї любові, як хто душу свою покладе за друзів своїх. Ви друзі Мої, якщо виконуєте те, що Я заповідаю вам. Я вже не називаю вас рабами, бо раб не знає, що робить господар його; а Я назвав вас друзями, тому що сказав вам усе, що чув

слы́шахъ ѿ о́ца моего̀, ска-
за́хъ вамъ.

Не вы́ мене́ избра́сте, но
я́зъ избра́хъ васъ, и́ поло-
жи́хъ, да вы́ и́дете, и́ пло́дъ
принесе́те, и́ пло́дъ ва́шъ пре-
вѣдетъ: да сꙋ́же я́ще про́си-
те ѿ о́ца во и́мя моє̀, да́стъ
вамъ.

Си́ заповѣ́даю вамъ, да лю-
бите дрꙋ́га дрꙋ́га.

Я́ще ми́ръ васъ ненави́дитъ,
вѣ́дите, я́кѡ мене́ пре́жде
васъ возненави́дѣ.

Я́ще ѿ ми́ра бы́сте бы́ли,
ми́ръ оꙋ́бо своє̀ любя́хъ бы:
я́коже ѿ ми́ра нѣ́сте, но я́зъ
избра́хъ вы́ ѿ ми́ра, сегѡ̀ ра́ди
ненави́дитъ васъ ми́ръ.

Помни́йте сло́во, сꙋ́же я́зъ
рече́хъ вамъ: нѣ́сть ра́бъ бо́лѣй
гѡ́да моего̀. я́ще мене́ изгна́-
ша, и́ васъ изженꙋ́тъ: я́ще
сло́во моє̀ соблюдо́ша, и́ ва́ше
соблю́дꙋтъ.

від Отця Мого. Не ви Мене обрали, а Я вас обрав і поставив вас, щоб ви йшли і приносили плід, і щоб плід ваш перебував, щоб, чого попросите від отця в ім'я Моє, Він дав вам. Це заповідаю вам: щоб ви любили один одного. Якщо світ вас ненавидить, знайте, що Мене раніше за вас зненавидів. Якби ви були від світу, то світ любив би своє; а як ви не від світу, а Я обрав вас від світу, тому ненавидить вас світ. Пам'ятайте слово, яке Я сказав вам: раб не більший за господаря свого. Якщо Мене гонили, то гонитимуть і вас; якщо Мого слова додержувались, будуть додержуватись і вашого.

Євангеліє від Матфея, 38 зачало, глава 10, стихи 32-33,
37-38, глава 19, стихи 27-30.

Речє гдѣ своїмъ оученикомъ:
всѣмъ, ѣже исповѣсть мѧ предъ
человѣки, исповѣмъ єго и ѡзъ
предъ оцѣмъ моимъ, ѣже на
небѣхъ.

И ѣже ѡвѣржетсѧ менє предъ
человѣки, ѡвѣргѣсѧ єго и ѡзъ
предъ оцѣмъ моимъ, ѣже на
небѣхъ.

Ѣже любитъ оца илѣ ма-
терь паче менє, несть менє до-
стѣннъ: и ѣже любитъ сына илѣ
дщєрь паче менє, несть менє
достѣннъ.

И ѣже не прѣиметъ крѣта свое-
го, и възслѣдъ менє грядѣтъ,
несть менє достѣннъ.

Тогда ѡвѣщавъ пѣтръ речє
єму: се мы ѡставихомъ всѧ, и
взслѣдъ тебе идѣхомъ, что
оубо будетъ намъ;

Иисъ же речє имъ: аминь гла-

Сказав Господь своїм
учням: **кожного, хто
визнає мене перед
людьми, того визнаю і
Я перед Отцем Моїм
Небесним; а хто зре-
четься Мене перед
людьми, зречусь того і
Я перед Отцем Моїм
Небесним.**

**Хто любить батька чи
матір більше, ніж Ме-
не, недостойний Мене;
і хто любить сина чи
дочку більше, ніж Ме-
не, недостойний Мене;
і хто не бере хреста
свого і йде слідом за
Мною, той недостой-
ний Мене.**

Тоді Петро, відпові-
даючи, сказав Йому:
ось, ми залишили все і
пішли слідом за То-
бою; що ж нам буде?
Ісус же сказав їм: **іс-
тинно говорю вам, що**

ГОЛЮ ВАМЪ, ЯКΩ ВЪ ШЕДШІИ ПО
МНѢ, ВЪ ПАКНВЫТІЕ, ЕГДА СЪ-
ДЕТЪ СІНЪ ЧЕЛОВѢЧЕСКІЙ НА ПРЕ-
СТОЛѢ СЛАВЫ СВОЕА, СЪДЕТЕ И ВЪ
НА ДВОУНАДЕСАТЕ ПРЕСТОЛѢ, СЪ-
ДАЩЕ ОБѢМАНАДЕСАТЕ КОЛѢНОМА
ИІЛЕВОВА.

И ВСАКЪ ИЖЕ ОСТАВИТЪ ДОМЪ,
ИЛИ БРАТІЮ, ИЛИ СЕСТРЫ, ИЛИ
ОТЦА, ИЛИ МАТЕРЬ, ИЛИ ЖЕНУ,
ИЛИ ЧАДА, ИЛИ СЕЛА, ИМЕНЕ МОЕ-
ГΩ РАДИ, СТОРИЦЮ ПРИИМЕТЪ, И
ЖИВОТЪ ВѢЧНЫЙ НАСЛѢДИТЪ.

ИНОЗИ ЖЕ ВЪДЪТЪ ПЕРВИ, ПОС-
ЛѢДНИИ: И ПОСЛѢДНИИ, ПЕРВИИ.

ви, котрі пішли за
Мною, при відновлен-
ні світу, коли Син
Людський сяде на пре-
столі слави Своєї, ся-
дете і ви на дванадця-
тьох престолах судити
дванадцять колін Ізра-
їлевих. І всякий, хто
залишить дім, або
батька, або матір, або
жінку, або дітей, або
землі заради імені Мо-
го, одержить в стократ
і успадкує життя вічне.
І багато хто з перших
будуть останніми, і ос-
танні першими.

Історія появи святкування пам'яті усіх вітчизняних святих цікава і драматична і віддзеркалює процес становлення православ'я на наших землях. В середині XVI століття митрополит Московський Макарій, скликавши два Помісних Собори, запропонував вшановувати руських святих окрегим святом на їхню честь. Перед тим він упорядкував та випустив 12-томне унікальне видання – життєписи всіх святих, які просіяли на Русі до того часу.

Ініціативу було сприйнято з ентузіазмом, але до початку XVII століття свято, яке спершу активно впроваджувалося в богослужбову практику, поступово почало забуватись.

Подальші часи державного тиску на Церкву, Синодальний період скували православ'я, знищивши в ньому будь-яку духовну свободу – усе це не сприяло встановленню нового святкування.

Як це не парадоксально, та знову повернулися до цієї теми після

революційних подій 1917-го, коли відділена від держави Церква відродила патріаршество, а разом з цим згадала про давню незаслужено забуту ініціативу – яку, за думкою багатьох богословів, можна було втілювати вже починаючи від середини XII століття – адже ще на той час на Русі просіяла величезна кількість святих.

До речі, першими, хто був канонізований і Руською, і Константинопольською Церквами, стали князі-страстотерпці Борис і Гліб, і це – дуже символічно, адже, відмовившись від збройної боротьби за владу, вони принесли свої життя в жертву основній християнській чесноті – любові, тим самим на довгі роки припинивши князівські міжусобиці.

Але були на нашій землі святі і до них, і після. Остаточно почали відзначати їхню соборну пам'ять вже після війни, з 1946 року, після того, як побачила світ народжена у сталінських концтаборах великим подвижником, святителем-сповідником Афанасієм (Сахаровим), служба Всім святим, що на Русі просіяли.

Різним є шлях святості: це й рівноапостольні просвітителі, такі як творці нашої держави святі князь Володимир та княгиня Ольга, які своїм шляхом обрали стежку до Христа і стали дороговказом для цілих народів.

Це й преподобні – осяяні подвигом чернецтва – ми маємо великих захисників нашої землі і всього світу в обличчі преподобних отців Антонія і Феодосія та всіх преподобних Києво-Печерських; преподобних Іова та Амфілохія Почаївських та багатьох інших. Саме вони формували і формують донині світогляд українців, побудований на духовних цінностях.

Це й подвиг мучеництва – адже на крові мучеників, що страждали за сповідання Христа, поступово зросла Християнська Церква. Згадаймо хоча б священномучеників Макарія, архімандрита Канівського, та Макарія, митрополита Київського, які постраждали в страшні часи 16-17 століть, коли виборювалася наша державність, або митрополита Володимира, розстріляного більшовиками біля стін Лаври в новітні часи.

Так, різним є шлях святості, але в головному він єдиний, бо веде до головної мети – досягнення святості, духовного спасіння в вічності через з'єднання з Богом.

Існує важлива історична паралель: є в нашому минулому визначна дата, яка пов'язана з Днем пам'яті всіх Руських святих – у 1941 році вона прийшлася саме на 22 червня – день початку Великої Вітчизняної війни.

За два передвоєнні десятиліття панування радянської влади Церква Христова зазнала нечуваних переслідувань. Закривалися храми, священнослужителів та віруючих, які не зрікалися Христа, безжально знищували. Архієреїв, що залишалися на волі та мали змогу служити, можна було перерахувати по пальцях. Але трагедія, яка сталася влітку 1941 року, призупинила цю страшну руйнацію та змусила радянську владу оговтатись.

Православна Церква, скривавлена і виснажена, замість протистояння владі з останніх сил звернулася зі своїх вцілілих амвонів до віруючих, закликавши їх на жертковий захист Вітчизни. Так ця війна стала вітчизняною і священною.

«Браття і сестри!» — лунало червневими днями 1941-го в православних храмах. «Браття і сестри!» — повторить це християнське вітання згодом Сталін у своєму зверненні до народу. І відкрилися двері храмів, і були випущені на волю ледве живі єпископи та священники, що вже приготувалися до смерті.

Ми знаємо напевне — їхніми молитвами ця страшна війна завершилася нашою перемогою, а небо поповнилося численним сонмом нових святих — які, за словом Спасителя, душі свої поклали за ближніх...

Хочеться навести цього дня слова, які належать одному з наших святих співвітчизників, святителю та священномученику початку ХХ століття митрополитові Володимирі (Богоявленському):

«Подивіться на небо, що осяяне зірками! — закликав нас святитель. — Яка краса! Які безмежні розсипи та розмаїття! Але є ще й інше небо та інші зірки. Це — угодники Божі, які сяють вічною славою в Церкві Небесній. Вони, подібно до небесних зірок, обертаються навколо небесного Сонця — Христа, сяють світлом любові Христової та моляться за нас, грішних... І хто знає, може, за їхні святі молитви Господь Бог терпить нас, зберігає від загибелі та очікує на наше навернення до Нього...».

Тож, згадуючи наших вітчизняних святих, пам'ятаймо: святість — це не абстрактне поняття, до святості прикликаний кожен із нас. Але досягти її можливо лише за допомогою Христа, уподібнюючись всіма силами до Нього, через подолання власних пристрастей і егоїзму та стаючи вже на землі спадкоємцями Царства Небесного.

Протодиякон Миколай Лисенко

omns.w.pw

«Кто может возвещать Истину и не возвещает, тот будет осуждён Богом».

Св. мч. Иустин Философ

